

MUZEJSKI RAD NA ETNOGRAFSKOJ ZBIRCI U KRAPINI

ANTUN KOZINA
Bregovita 20
41230 Krapina

UDK 39-069
Stručni članak
Primljeno 8. IX. 1988.
Prihvaćeno 22. XI. 1988.

Autor izvještava o radu i problemima etnografske zbirke Zavičajnog muzeja Krapina. Glavni problem je nedostatak etnologa koji bi se brinuli za zbirku, sakupljali etnografske predmete na terenu i brinuli oko njihove konzervacije. Autor se obraća Hrvatskom etnološkom društvu da se zauzme oko upošljavanja etnologa u krapinskom muzeju.

Etnografska zbirka Zavičajnog muzeja Krapina nalazi se u sastavu Centra za kulturu, umjetnost i informiranje »Ivica Božić« Krapina. Stotinjak predmeta koji svjedoče o materijalnoj i duhovnoj kulturi jednog dijela krapinskog kraja nabavljeni su i izloženi prije dvadeset godina. Uz spomenute su predmete zapisivani i dopunjavani etnološki podaci.

Izuzetna je teškoća u redovnom djelovanju spomenute zbirke što Zavičajni muzej nema profesionalnog etnologa, a trenutačno ni povjesničara, nego kustose geologa i za galerijsku djelatnost povjesničarku umjetnosti. U posljednje se vrijeme njihov rad svodi na vođenje posjetilaca, iako oboje vode brigu o svim zbirkama.

Trenutačne opće životne i društvene nedaće znatno otežavaju etnološko djelovanje koje bi trebalo biti usmjereno na preventivnu zaštitu izloženih i deponiranih etnografskih predmeta. Bilo bi veoma potrebno zapošliti jednog etnologa, koji bi imao još i široko polje rada na terenu. Obilazeći pojedina školska područja i njihove zbirke, primijetio sam da se u školskim predvorjima nalazi manje etnografskih predmeta negoli ih je bilo prije nekoliko godina. Naravno da bi etnolog kontinuiranim studijskim radom nastavio ono što sam ja započeo, a utjecao bi na konzervatorsku zaštitu, da se sačuvaju sakupljeni predmeti i da se još spasi ponešto takve vrste kulturne baštine. Osim toga, valjalo bi nastaviti obradom etnoloških zapisa i kompletirati bibliografski pregled, što je sve na tu temu publicirano o krapinskom kraju.

Djelomično je Etnološkom društvu u Zagrebu poznato da je i u dvorcu Veliki Tabor deponirana vrijedna etnografska zbirka s područja pregradske općine. Ovu građu također treba što prije konzervatorski zaštititi, da se sačuva od oštećenja. Brigu o toj zbirci vodi prof. Josip Štimac, koji volonterski prikuplja eksponate i za druge zavičajne zbirke tamošnjeg kraja. Također bi bilo potrebno zaposliti jednog profesionalnog etnologa.

Kao što je poznato, djelovanje etnografskih zbirki povoljno je riješeno samo u Kumrovcu i u Muzeju seljačkih buna u Gornjoj Stubici. Njihovo je financiranje uvršteno u program Republičke samoupravne interesne zajednice u oblasti kulture, dok se sve druge zagorske zbirke služe minimalnim općinskim sredstvima.

Posebnu problematiku izučavanja predstavljaju privatne etnografske zbirke po Hrvatskom zagorju. Jedna od značajnih nalazi se u Začretju.

Etnološka istraživanja neizbježno prate spomenute etnografske zbirke u muzejima i izvan njih. Izvanredan industrijski progres znatno je utjecao na ogromne etno-sociološke promjene i u Hrvatskom zagorju, a kao što je poznato, detaljnije su obrađena područja Donje Stubice, jednog dijela loborsko-zlatarskog, humskog, klanječkog i krapinskog područja.

Prošli mjesec promovirana je manja zbirka **OBİČAJI KRAPINSKOG KRAJA**, koju sam pripremio u izdanju SIZ-a kulture i informiranja općine Krapina, a recenzentice su bile članice Hrvatskog etnološkog društva: dr Vesna Čulinović-Konstantinović i dr Katica Benc-Bošković, koja je govorila na promociji. Kao član ovog Društva surađivao sam svojim zapisima s terena za Etnološki atlas, u Komisiji za prikupljanje podataka o etnografskim zbirkama u školama, muzejima i privatnim zbirkama, te objavljenim prilogima u časopisu »Hrvatsko zagorje« Krapina, u Etnološkom pregledu Jugoslavije i u drugim izdanjima. Naravno da sam se tijekom svog radnog vijeka doista saživio sa svojom strukom i dao svoj skroman prilog etnologiji. Nadam se da će biti i na krapinskom području još ponešto učinjeno povodom obilježavanja 800. obljetnice Krapine (1193—1993).

Iako kajkavsko područje ne obuhvaća samo teritorij Hrvatskog zagorja, s dijalektološkog pristupa valjalo bi pokrenuti i izučavanje etnoloških lokalizama uz materijalnu i duhovnu kulturu stanovništva, jer bismo time obogatili i riječničko kulturno blago naših krajeva. Održavane kulturno-zabavne priredbe: Festivali kajkavskih popevki od 1966. u Krapini, Dani kajkavske riječi u Zlataru, Prvi glas Hrvatskog zagorja u Začretju, Festival dječjeg kajkavskog pjesništva Krapina, Kumrovečka jesen sa svadbom, Bedekovčanski sajam vina sa priredbama »Igrajte nam mužikaši«, Fašničke karnevalske spelancije — sve su one djelomično prožete tradicionalnim običajima ali su unijeti i stanoviti noviteti o načinu življenja u suvremeno doba, koje je obilježeno već i medijskim tehničkim dostignućima.

I na kraju ovog skromnog izlaganja predlažem Hrvatskom etnološkom društvu da sa stručnim institucijama što prije zaštiti etnografsku građu i zaposli mlade etnologe koji će nastaviti znanstveno-stručnim radom.

WORK ON THE ETHNOGRAPHIC COLLECTION IN THE KRAPINA MUSEUM

Summary

The author reports on the work and problems of the Regional Museum in Krapina which is a part of the »Ivica Božić Center for Culture, Art and Information« there. The major problem is the lack of professional ethnologists who would take care of the ethnographic collection, collect ethnographic objects in the field and carry out the task of their restoration. The author addresses Croatian Ethnological Society, requesting that it undertake steps towards employment of young ethnologist(s) in Krapina.